

**Ontwerpbesluit
Verlenen vergunning
Wet natuurbescherming**

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Onderwerp
Wet natuurbescherming:
Hoofdstuk 2 Natura 2000 gebieden

Waterschap Rivierenland
T.a.v. H. Nonnekens
De Blomboogerd 1
4003 BX Tiel

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 19

Locatie

De noordoever van de Waal van Gorinchem tot
Waardenburg

Activiteit

Dijkversterking Gorinchem tot Waardenburg

Gemeente(n)

West Betuwe en Gorinchem

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u een ontwerpbesluit over bovengenoemde aanvraag.

Ontwerpbesluit

Wij verlenen u deze vergunning. U ontvangt nu het ontwerpbesluit. U mag pas met de activiteiten beginnen als u het definitieve besluit heeft ontvangen.

Zienswijze

Belanghebbenden kunnen op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Gedurende de terinzagelegging vanaf 28 mei 2020 kan zowel schriftelijk als mondeling een zienswijze ingediend worden bij provincie Gelderland. De schriftelijke zienswijze onder vermelding van 'Projectplan Waterwet dijkversterking Gorinchem – Waardenburg, zaaknummer 2020-004214' richten aan post@gelderland.nl of per brief aan:

Provincie Gelderland
Afdeling Water
postbus 9090
6800 GX Arnhem

Voor de mondelinge zienswijze kan op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur een afspraak gemaakt worden via het Provincieloket, 026 359 9999. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de indiener wordt toegezonden.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
2 van 19

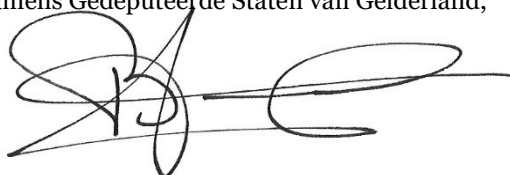
De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze vergunning beschreven in bijlage 1. Neem alle bijlagen goed door.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [Gelderland.nl](http:// Gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Hans Boerdam
Teammanager Vergunningverlening

Documentnummer(s) inzage stukken:

03223376 Aanvraagformulier
03223397 Passende beoordeling incl. ADC toets en compensatieplan
03242656 Aerius berekening

Bijlagen

Bijlage 1 – Toelichting en voorschriften
Bijlage 2 – Ligging dijkversterking GoWa
Bijlage 3 – Ligging compensatie locatie
Bijlage 4 – Ligging compensatie locatie t.o.v. GoWa en TiWa
Bijlage 5 – Compensatieplan (inrichting, beheer, monitoring)

Apart document, documentnummer 03242656
Bijlage 6 – Aerius berekening kenmerk R01MJmKQVvG3 (31 januari 2020)

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
3 van 19

BIJLAGE 1

1. Toelichting

1.1 Omschrijving activiteiten

Om te voldoen aan de nieuwe veiligheidsnorm voor rivierdijken moet de Waaldijk tussen Gorinchem en Waardenburg versterkt worden. In januari 2017 is de nieuwe veiligheidsnorm van kracht geworden, de huidige dijk voldoet hier niet aan waardoor het achterliggende gebied 'onderverzekerd' is. Het gaat om ongeveer 23 kilometer dijk.

De dijkversterking is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) waarin de waterschappen en Rijkswaterstaat samenwerken om de primaire waterkeringen aan de veiligheidsnorm te laten voldoen. Waterschap Rivierenland is beheerder van de dijk tussen Gorinchem en Waardenburg.

De werkzaamheden welke nodig zijn voor de dijkversterking staan omschreven in het Projectplan Waterwet onder hoofdstuk 7 'Uitvoering van de werkzaamheden'. Dit projectplan is online beschikbaar tot de afronding van de werkzaamheden.

2 Voorschriften

Alle meldingen of toestemmingsaanvragen moeten gedaan worden via post@gelderland.nl onder vermelding van zaaknummer 2020-003716.

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

2.1 Algemeen

1. Een (digitale) kopie van deze vergunning moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
2. De vergunning geldt voor het plangebied op de kaart van bijlage 2. Omdat het om een plangebied van 23 km lang gaat wordt er verwezen naar de digitale omgeving waar alle kaarten en relevante documenten in detail bekeken kunnen worden:
<https://terinzage.gralliantie.nl>
3. Relevante gegevens blijven gedurende de uitvoeringsperiode en tenminste 2 jaar na afronding te allen tijde beschikbaar op deze digitale omgeving.
4. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft te allen tijde verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
5. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij kunnen deze voorschriften uitvoeren.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
4 van 19

6. Om deze vergunning over te dragen is het verplicht toestemming te vragen aan provincie Gelderland.

2.2 Materieel

7. De inzet van materieel komt overeen zoals in de Aerius berekening met kenmerk R01MJmKQVvG3 vermeld. Als er afgeweken wordt van wat in de berekening vermeld staat dient dit gemeld te worden.
8. Voor de aan en afvoer van grond en staal met materieel dient een boekhouding te worden bijgehouden. Deze dient na afronding van het project aangeleverd te worden bij de provincie. Daarnaast dient deze getoond te kunnen worden op ieder gewenst moment dat een toezichthouder of opsporingsambtenaar hier om verzoekt.

2.3 Inrichting compensatie

9. De uitvoering van de compensatie, beheer, monitoring en financiering wordt geborgd door het afsluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst met Staatsbosbeheer. Een afschrift van deze overeenkomst dient aangeleverd te worden bij de provincie.
10. De inrichting, het beheer en de monitoring zal worden uitgevoerd zoals in bijlage 6 in het compensatieplan is omschreven.
11. Stuur elk jaar na het groeiseizoen uiterlijk op 1 november een rapportage (in pdf) over de compensatie en monitoring ter goedkeuring naar provincie Gelderland. Meld in de rapportage:
 - de voortgang van de werkzaamheden;
 - de mate waarin de compenserende maatregelen zijn uitgevoerd;
 - de resultaten van de inrichtingsmaatregelen
 - het beheer op de doelen waarvoor het gebied is aangewezen.Baseer de monitoring op minimaal een jaarlijkse inventarisatie van de (typische) plantensoorten van deze habitattypen en minimaal een éénmalige inventarisatie (niet ouder dan twee jaar) van de overige natuurwaarden waarvoor in het aanwijzingsbesluit een doel is opgenomen.
12. Voer het beheer uit volgens het beheerplan

2.4 Periode

13. Voor de compensatie inrichting dient een start- en eindmelding gedaan te worden.
14. De inrichting voor de compensatie is voor aanvang van de dijkversterking van GoWa en TiWa gerealiseerd. Laat voor aanvang van de dijkversterking de compensatie goedkeuren door provincie Gelderland. Stuur het verslag van de uitgevoerde compensatie inrichting naar provincie Gelderland.
15. Als er begonnen wordt met de werkzaamheden voor de dijkversterking dient een startmelding gedaan te worden bij provincie Gelderland.
16. Deze vergunning is vanaf de startmelding voor de werkzaamheden geldig voor een uitvoeringsperiode van 5 jaar.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
5 van 19

17. Als het project klaar is moet dit binnen twee weken gemeld worden. Daarbij moet ook de boekhouding zoals genoemd in voorschrift 8 aangeleverd worden.

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving. Op dit Projectplan Waterwet is de gecoördineerde projectprocedure van toepassing waarbij alle benodigde ontwerpbesluiten en de projectMER gelijktijdig gepubliceerd en ter inzage gelegd worden (zie volgend hoofdstuk **3 Procedure**).

3 Procedure

3.1 Procedure

Op verzoek van initiatiefnemer Waterschap Rivierenland coördineert Provincie Gelderland de projectprocedure voor Dijkversterking Gorinchem - Waardenburg op basis van paragraaf 2 van de Waterwet. Met toepassing van art. 5.8 e.v. van de Waterwet worden op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht de volgende ontwerpbesluiten met de daarop betrekking hebbende stukken gelijktijdig ter inzage gelegd:

1. Ontwerp Projectplan Waterwet Dijkversterking Gorinchem – Waardenburg van Waterschap Rivierenland;
2. projectMER Dijkversterking Gorinchem – Waardenburg;
3. Ontwerpbestemmingsplan van gemeente West-Betuwe;
4. Ontwerpbestemmingsplan van gemeente Gorinchem;
5. Ontwerpbesluit op grond van de Ontgrondingenwet Crobsche waard van provincie Gelderland;
6. Ontwerpbesluit op grond van de Ontgrondingenwet Herwijnensche bovenwaard van provincie Gelderland;
7. Ontwerpbesluit op grond van de Ontgrondingenwet Woelse waard van provincie Zuid-Holland;
8. Ontwerpbesluit – vergunning op grond van de Wet natuurbescherming van provincie Gelderland;
9. Ontwerpbesluit – ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming van de provincie Gelderland;
10. Ontwerpbesluit – handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van gemeente West-Betuwe;
11. Ontwerpbesluit – activiteiten bouwen, monumenten en kappen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van gemeente West Betuwe;
12. Ontwerpbesluit – activiteiten bouwen, monumenten en kappen op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht van gemeente Gorinchem;
13. Ontwerpbesluit Archeologische monumentenvergunning van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed;

Als onderdeel van de procedure wordt eerst een ontwerpbesluit bekendgemaakt, waartegen door eenieder zienswijzen kunnen worden ingediend. Vervolgens wordt het definitieve besluit opgesteld.

Gedeputeerde Staten van Gelderland treden op als coördinerend orgaan; vanuit deze rol mengen zij zich niet in de inhoudelijke besluitvorming van elk bevoegd gezag. Gedeputeerde Staten verzorgen de kennisgevingen van de met elkaar samenhangende (ontwerp)besluiten en organiseren de

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
6 van 19

behandeling van de (eventueel) ingebrachte zienswijzen. Het onderhavige besluit maakt deel uit van de coördinatieprocedure. De bedoeling van deze coördinatieprocedure is om de samenhang en inzichtelijkheid van de betrokken besluiten bij onderhavig project te versterken en de besluitvorming zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De coördinatie heeft geen invloed op het toetsingskader voor ieder individueel besluit.

Op de gecoördineerde projectprocedure van het Projectplan Waterwet is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Tegen de vaststelling van de besluiten kan door een belanghebbende rechtstreeks beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden ingesteld, mits genoemde besluiten na vaststelling allen gelijktijdig bekend worden gemaakt en de belanghebbende een zienswijze heeft ingediend tegen een ontwerpbesluit.

3.2 Gezamenlijke voorbereiding van besluiten

De ontwerpbesluiten benodigd voor de realisatie van Dijkversterking Gorinchem - Waardenburg zijn door betrokken overheden gezamenlijk voorbereid en ook de communicatie daarover heeft gezamenlijk plaatsgevonden. Om de op handen zijnde besluiten zo goed mogelijk bij betrokkenen onder de aandacht te brengen en hen daarover te raadplegen hebben er verschillende momenten van informatieverstrekking en raadpleging plaatsgevonden.

3.3 Historie vergunningverlening

Er is niet eerder een vergunning of een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) verleend op grond van de Wet natuurbescherming voor dit project.

3.4 Aanvullende gegevens

Op 18 maart hebben wij de aanvraag ontvangen en op 20 maart 2020 hebben wij gevraagd om het toezenden van de Aeriusberekening als los bestand. Deze hebben wij per ommegaande ontvangen en opgenomen in het dossier.

3.5 Overige onderdelen van de Wet natuurbescherming

Dit besluit geldt alleen voor onderdeel gebiedsbescherming van de Wnb. Er loopt een aparte procedure binnen de coördinatie voor de ontheffing voor beschermde soorten (zaaknummer 2020-003173).

Voor het kappen van houtopstanden moet een melding gedaan worden. Dit wordt op een later moment ingediend en valt niet binnen de coördinatie.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
7 van 19

4 Beoordeling

4.1 Aangevraagde situatie

In bijlage 2 is de ligging van de dijkversterking Gorinchem – Waardenburg (hierna GoWa) t.o.v. Natura 2000 gebieden op kaart weergegeven. De werkzaamheden voor de dijkversterking staan omschreven in het Projectplan Waterwet onder hoofdstuk 7 'Uitvoering van de werkzaamheden'. Uit de natuurtoets (Natuurverkenning dijkversterking GoWa, Bureaustudie en veldonderzoek ihkv de Wnb en Natuurnetwerk Nederland, 30 augustus 2018, zie MER) is gebleken dat er geen andere effecten zijn op Natura 2000 gebieden dan effecten door stikstofdepositie. In de Passende Beoordeling (hierna PB) zijn de stikstofeffecten als gevolg van de uitvoering van de dijkversterking, inclusief de uiterwaardmaatregelen beschreven. De effecten zijn van tijdelijke aard. De duur van de werkzaamheden is 5 jaar. Er ontstaat geen verkeersaantrekkende werking door het ontwerp van de dijk.

In de volgende paragrafen worden de overige effecten eerst beoordeeld. Daarna volgt de beoordeling van effecten door stikstof depositie.

Ten oosten van dijkversterking GoWa zal het dijktraject Tiel-Waardenburg versterkt worden (dijkversterking TiWa). Deze dijkversterking loopt in uitvoeringsperiode deels parallel en zal ook vergelijkbare effecten veroorzaken. In de paragrafen waarin maatregelen beschreven worden, komt TiWa daarom ook aan de orde. Er zal wel een aparte aanvraag ingediend worden voor dijkversterking TiWa.

4.2 Overige effecten werkzaamheden op de habitattypen

Een gedeelte van de werkzaamheden vindt plaats nabij de grens van Natura 2000 gebied Rijntakken (1a, 2a en 2b bijlage 2). In het Voorkeursalternatief is gekozen voor een langsconstructie in de dijkvakken 1a en 1b, om ruimtebeslag in het naastliggende Natura 2000 gebied Rijntakken te voorkomen. De versterkte dijk blijft volledig buiten de grenzen van het gebied. Er vinden geen werkzaamheden in het Natura 2000 gebied plaats. Er is geen effect op habitattypen.

4.3 Overige effecten werkzaamheden op de habitatrictlijnsoorten

Habitatrictlijnsoorten komen niet voor binnen de invloedzone van de dijk of zijn niet gevoelig voor de mogelijke verstoring (zicht, geluid) door de dijkversterking ter plaatse. Er zijn geen effecten op habitatrictlijnsoorten.

4.4 Overige effecten werkzaamheden op vogelrichtlijnsoorten

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aan de dijk ter plaatse van dijkvak 1a, 1b en 2a, is geen geschikt broedbiotoop voor vogelrichtlijnsoorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Er zijn geen effecten op broedvogels.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
8 van 19

Binnen het telvak RG5310 (tussen Haaften en Waardenburg), waar ook dijkvak 1a, 1b en 2a onder valt, komen niet-broedvogels voor waarvoor het Natura 2000 gebied een slaap- dan wel foerageerfunctie heeft. Het telvak omvat 221,3 ha, waarvan 58 ha Natura 2000-gebied.

De slaapfunctie geldt voor de soorten: aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, scholekster, Kievit, grutto, wulp en tureluur. Er zijn geen waarnemingen van deze soorten gedaan bij de slaapplaatstellingen in het gebied dat in de invloedssfeer van de werkzaamheden ligt. Effecten voor de slaapplaatsfunctie zijn uitgesloten.

De soorten waarvoor het gebied een foerageerfunctie heeft, zijn: aalscholver, bergeend, fuut, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, tureluur, wintertaling, brandgans, grauwe gans, kolgans, smient, grutto, Kievit, pijlstaart, krakeend, kuifeend, wintertaling, meerkoet, scholekster, wilde eend, wulp. Een overgroot deel van de 58 ha blijft geschikt als foerageergebied tijdens de werkzaamheden. In de huidige situatie zijn de vogels al gewend aan verstoring (wandelaars en fietsers). Ook is er volop uitwijkmogelijkheid naar geschikt foerageergebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. In het MER (paragraaf 5.13.2) is een overzicht opgenomen van de gemiddelde seizoensgemiddelde van deze soorten. De exacte verdeling binnen het telgebied is niet bekend. Voor de soorten waarvan lage aantallen geteld zijn is het gebied van weinig ecologisch belang. Dit zijn de aalscholver, bergeend, fuut, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, tureluur, wintertaling, smient, grutto, Kievit, pijlstaart, kuifeend, wintertaling, meerkoet, scholekster, wilde eend en wulp. Voor de soorten die in hogere aantallen aanwezig zijn zoals grauwe gans, kolgans, brandgans, krakeend, geldt dat in de meest recente teljaren (SOVON) de instandhoudingsdoelstellingen worden overschreden. Effecten op de foerageerfunctie voor niet-broedvogels zijn uitgesloten.

4.5 Effecten werkzaamheden door stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden

Bij de uitvoeringswerkzaamheden voor de dijkversterking komt tijdelijk extra stikstof vrij. Uit de vorige paragrafen is gebleken dat deze aanvraag uitsluitend betrekking heeft op effecten veroorzaakt door stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden.

De aanvraag stond op de prioritaire projectenlijst. Deze lijst is komen te vervallen na de uitspraak van de Raad van State over het PAS 29 mei 2019. Er is sindsdien geen gereserveerde ontwikkelingsruimte meer beschikbaar voor projecten. Per project moet beoordeeld worden welke effecten stikstofdepositie op de betrokken Natura gebieden hebben.

Uit de AERIUS berekening met kenmerk R01MJmKQVvG3 van 31 januari 2020 (zie bijlage 6) blijkt dat als gevolg van het project er stikstofdepositie op de volgende Natura 2000 gebieden is:

1. Rijntakken
2. Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem
3. Lingegebied & Diefdijk-Zuid
4. Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen
5. Kolland & Overlangbroek
6. Vlijmense Ven, Moerputten & Bossche Broek
7. Langstraat
8. Biesbosch
9. Uiterwaarden Lek

10. Zouweboezem

4.6 Ecologische toets stikstofeffecten

Nu er geen beroep gedaan kan worden op het PAS, kan met een specifieke ecologische onderbouwing worden aangegeven waarom de stikstoftoename geen significant negatief effect heeft. Bij de beoordeling van de vraag of een toename van de stikstofdepositie leidt tot significante effecten en in het verlengde daarvan tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden, moet per habitatype en soort (leefgebied) worden gekeken naar de locatie, omvang en duur van de toename, de kritische depositiewaarde, de instandhoudingsdoelen, het aanwezige areaal en de kwaliteit daarvan en de specifieke milieukenmerken (ecologische/abiotische omstandigheden).

In de PB wordt aangegeven dat er op 60 habitatypen/leefgebieden in 10 Natura 2000 gebieden een tijdelijke stikstofbelasting zal optreden. Vervolgens is er voor de 3 gebieden met hogere toename Rijntakken (0,01-0,37 mol N/ha/j), Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem (0,01-0,15 mol N/ha/j) en Lingegebied & Diefdijk-Zuid (0,01-0,06 mol N/ha/j) gedetailleerd in beeld gebracht per habitatype/leefgebied waarbij de KDW wordt overschreden wat de effecten kunnen zijn. Daarbij zijn de volgende punten omschreven:

- de ecologische vereisten per habitatype/leefgebied
- voorkomen, kwaliteit en beheer
- instandhoudingsdoelstellingen en maatregelen
- analyse significantie (op grond van KDW, locatie, duur en omvang depositie, gebiedsspecifieke terreinomstandigheden en/of beheer habitatype/leefgebied in het licht van de instandhoudingsdoelen)

In de overige 7 gebieden vindt een zeer lage tijdelijke belasting van 0,01 mol N/ha/j plaats. Ook voor deze gebieden zijn per habitatype/leefgebied de hierboven genoemde punten omschreven. Op twee van de behandelde habitatypen na, wordt op basis van de ecologische analyse geconcludeerd dat de tijdelijke extra depositie als gevolg van dijkversterking GoWa geen significante effecten veroorzaakt. Uit de ecologische toets (PB) blijkt dat significante negatieve effecten in het Natura 2000 gebied Rijntakken na cumulatie met andere projecten niet uit te sluiten zijn voor de habitatypen:

- Glanshaverhooiland (H6510A)
- Stroomdalgraslanden (H6120)

4.7 Maatregelen om stikstofdepositie te verminderen of mitigeren

Door aanscherping van technische ontwerprijlijnen is het definitief ontwerp een veel 'slanker' model dan het voorkeursalternatief. Hierdoor is ook het benodigde grondverzet aanmerkelijk verminderd. Dat leidt vervolgens tot een veel kleinere inzet van materieel dan eerder was voorzien. Om verder zoveel mogelijk stikstofuitstoot te reduceren wordt er gebruik gemaakt van materieel in stage IV of schoner. (Stage IV is de schoonste klasse tot nu toe). Volledig elektrisch werken is niet mogelijk.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
10 van 19

In de praktijk kan het gebeuren dat in uitzonderlijke situaties lokaal beschikbaar materieel wordt ingezet. Hier is rekening mee gehouden door er van uit te gaan dat 95% van het materieel in stage IV valt en 5% in stage III. De inzet van stage III materieel is opgenomen in de Aeriusberekening. Andere mogelijkheden om stikstofdepositie te verminderen of te mitigeren zijn er niet.

4.8 ADC toets

In de ADC-toets wordt een volgende beoordeling toegepast (artikel 2.8 lid 4 Wnb):

- voor het project zijn er geen alternatieve oplossingen;
- het project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- er worden de nodige compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het betreffende Natura 2000-gebied bewaard blijft.

In de volgende paragrafen wordt de ADC-toets doorlopen.

4.8.1 Alternatieven

De dijk tussen Gorinchem en Waardenburg beschermt het achterland tegen hoogwater vanuit de rivier de Waal. De dijk moet voldoen aan een wettelijke norm die is vastgelegd in de Waterwet. Er zijn geen reële alternatieven op een andere locatie mogelijk die ook voldoen aan de projectdoelstelling. Daarbij komt dat de dijk op een andere locatie neerleggen qua stikstofuitstoot en -depositie veel meer nadelige gevolgen voor natuurwaarden zal hebben. Er zullen dan hele nieuwe dijklichamen moeten worden met alle bijbehorende grondaanvoer en -verzet en het daarvoor benodigde materieel. Nu vindt versterking vanuit een bestaand dijklichaam plaats. Een verlaging van de waterstand in de rivier biedt geen alternatief omdat de dijk ook dan nog steeds niet sterk genoeg is en daarmee niet voorziet in de projectdoelstelling.

4.8.2 Dwingende redenen van groot openbaar belang

De dijk beschermt de inwoners en alle economische waarden in het gebied, inclusief vitale infrastructuur, tegen de gevolgen van een overstroming. De dijkversterking is nodig voor de openbare veiligheid en heeft hiermee een groot openbaar belang. De dijkversterking Gorinchem-Waardenburg is één van de meest urgente dijkversterking van het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma en er is dan ook een dwingende reden om de dijkversterking op korte termijn uit te voeren.

Indien het project (in cumulatie) significante gevolgen kan hebben voor een prioritair habitatype geldt dat het project nodig is vanwege argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (Wnb art 2.8, lid 5 onder a). Gelet op het belang van de dijkversterking voor de openbare veiligheid voldoet het project aan deze voorwaarde.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
11 van 19

4.8.3 Compenserende maatregelen

Er is een compensatieplan opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen die de significant negatieve effecten op de habitattypen Glanshaverhooiland (H6510A) en Stroomdalgraslanden (H6120) compenseren.

In het compensatieplan zijn de volgende stappen doorlopen:

- Bepalen van de oppervlakte van de compensatie opgave
- Bepalen van de ecologische vereisten voor de habitattypen
- Verkenning van geschikte locaties
- Nadere analyse en onderbouwing van de geschiktheid van deze locaties
- Inrichtingsplan opstellen
- Beheerplan opstellen
- Monitoringsplan opstellen

De berekening is uitgevoerd volgens de systematiek zoals ook is toegepast voor de compensatie van Maasvlakte II, Blankenburgverbinding en meer recent project VIA15. De systematiek is op basis van recente inzichten geactualiseerd en verbijzonderd voor de meeste in Nederland voorkomende habitattypen. Hierbij is informatie van ecologisch experts op het gebied van stikstof(effecten) benut. Er zijn hierdoor ook actuele depositie-effectrelaties beschikbaar voor de habitattypen Stroomdalgrasland (H6120) en Glanshaverhooiland (H6510A). Uit de berekening blijkt dat de compensatie opgave heel beperkt is. Ook de opgave voor dijkversterking TiWa is hierin meegenomen. De berekende oppervlakten zijn kleiner dan het kwalificerend minimumareaal van 100 m² (Natura 2000 habitattypen profielendocumenten, Ministerie van LNV). Daarom is de compensatie opgave afgerond op 100m².

Bij het bepalen van ecologische vereisten is gekeken naar de belangrijkste sturende processen bij ontstaan en behoud van de habitattypen. Bij de nadere analyse is gekeken of die omstandigheden ook daadwerkelijk op de compensatielocatie aanwezig zijn en of er niet al sprake is van kwalificerend habitat of is aan te merken als geschikt leefgebied voor een kwalificerende soort. De compensatielocatie heeft geen overlap met maatregelen in het kader van het beheerplan. Ook is gekeken of de locatie ecologische samenhang heeft binnen het Natura 2000 gebied Rijntakken of dan wel deze kan versterken. Ook de grondeigenaar en/of beheerder moet medewerking verlenen aan de compensatie.

Na het doorlopen van bovenstaande stappen is een geschikte locatie in de Heesseltsche Uiterwaarden gevonden (zie bijlage 3 en 4).

Voor de compensatielocatie is een inrichtings-, beheer- en monitoringsplan opgesteld. Voor de volledigheid is dit gedeelte van het compensatieplan in zijn geheel opgenomen in bijlage 5 van dit besluit.

4.9 Cumulatie

Er zijn meerdere dijkversterkingprojecten aan de noordzijde van de Waal gepland in het werkgebied van waterschap Rivierenland die in planning deels gelijk lopen met GoWa, te weten: Tiel-Waardenburg, Stad Tiel, Neder-Betuwe en Wolferen-Sprok.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
12 van 19

Deze projecten zullen in de aanlegfase ook een (tijdelijke) extra depositie in Natura 2000-gebied Rijntakken veroorzaken. Deze extra depositie verandert de conclusie in de PB echter niet.

Het dijktraject Tiel-Waardenburg ligt naast dijkversterking GoWa (dijkversterking TiWa). Deze dijkversterking loopt in uitvoeringsperiode deels parallel. Gelet hierop is ervan uitgegaan dat er sprake is van cumulatie van de effecten van beide dijkversterkingen waarbij significante verslechtering van de habitattypen Glanshaverhooiland (H6510A) en Stroomdalgraslanden (H6120) niet zijn uit te sluiten. De compensatielocatie biedt voldoende mogelijkheden om ook de effecten van TiWa op genoemde habitattypen binnen Natura 2000 gebied Rijntakken te compenseren en daarmee de natuurlijke kenmerken van het gebied in stand te houden. Overige effecten van TiWa dienen in de vergunningprocedure voor de betreffende dijkversterking behandeld te worden.

Voor alle overige Natura 2000 gebieden geldt deze cumulatie niet. TiWa veroorzaakt hier geen stikstofdepositie en dus is er daarom geen sprake van cumulatie (zie PB tabel 3 in bijlage 1). Er zijn geen andere (vergunde maar nog niet uitgevoerde) projecten in de omgeving van de in dit besluit genoemde Natura 2000 gebieden die zouden kunnen cumuleren met de effecten van dijkversterking GoWa.

5 Conclusie

Uit de ecologische onderbouwing blijkt dat de tijdelijke effecten van de extra stikstofdepositie geen significant negatieve gevolgen hebben voor de betreffende Natura 2000 gebieden behalve voor de Rijntakken. Door het tijdig nemen van maatregelen om de tijdelijke effecten ruim te compenseren zijn negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden Rijntakken uitgesloten. Gelet hierop vindt als gevolg van dijkversterkingsproject GoWa (in cumulatie) geen aantasting plaats van de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden in het licht van de instandhoudingsdoelen. Nu ook de belangen zoals vermeld in artikel 1.10 lid 3 Wnb niet aan de orde zijn, kan de vergunning worden verleend.

6 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 2

Wet natuurbescherming, artikel 2.7, lid 3

Wet natuurbescherming, artikel 2.8, lid 1

Wet natuurbescherming, artikel 2.8, lid 3

Wet natuurbescherming, artikel 2.8, lid 4

Wet natuurbescherming, artikel 2.8, lid 5, onderdeel a

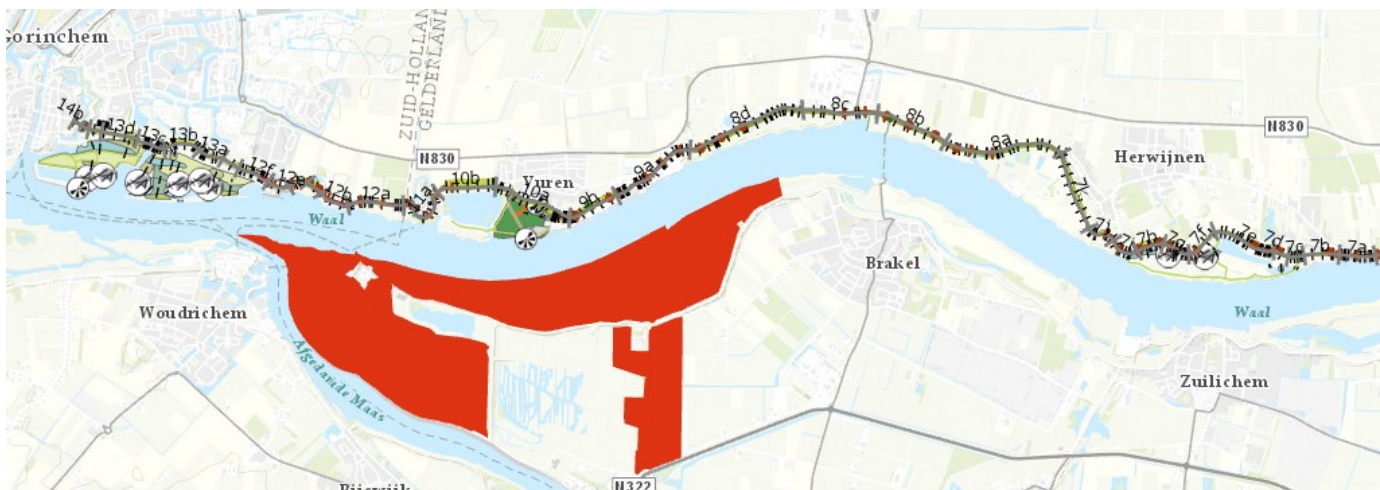
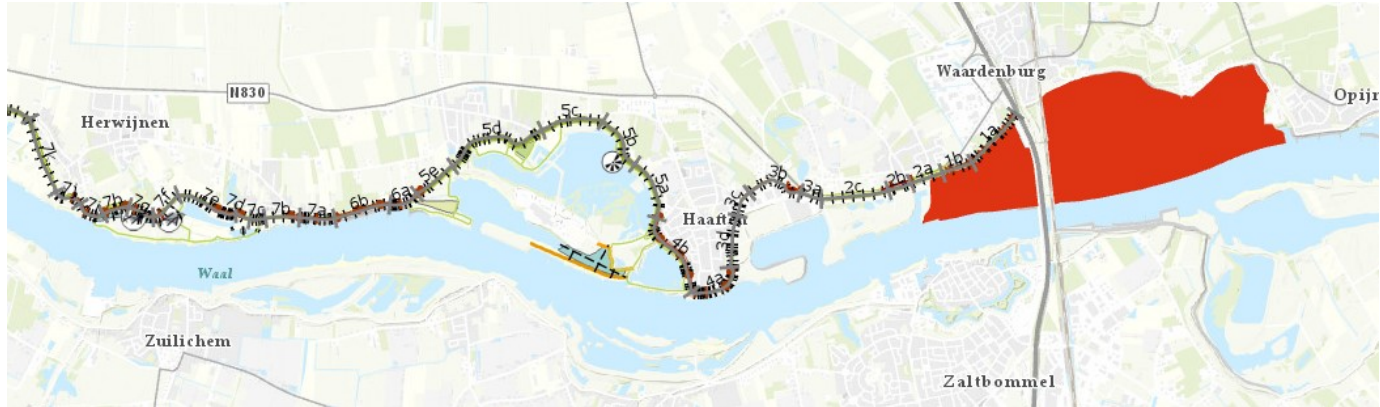
Wet natuurbescherming, artikel 2.8, lid 7

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
13 van 19

Bijlage 2 Ligging dijkversterking GoWa

Ligging dijkversterking Gorinchem – Waardenburg en meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden (in rood): Rijntakken (rechts) en Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem (links).

De meest actuele kaarten te raadplegen via het i-report:

<https://terinzage.gralliantie.nl>

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
14 van 19

Bijlage 3 Ligging compensatie locatie in Heesseltsche uiterwaarden

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
15 van 19

Bijlage 4 Ligging compensatie locatie t.o.v. GoWa en TiWa

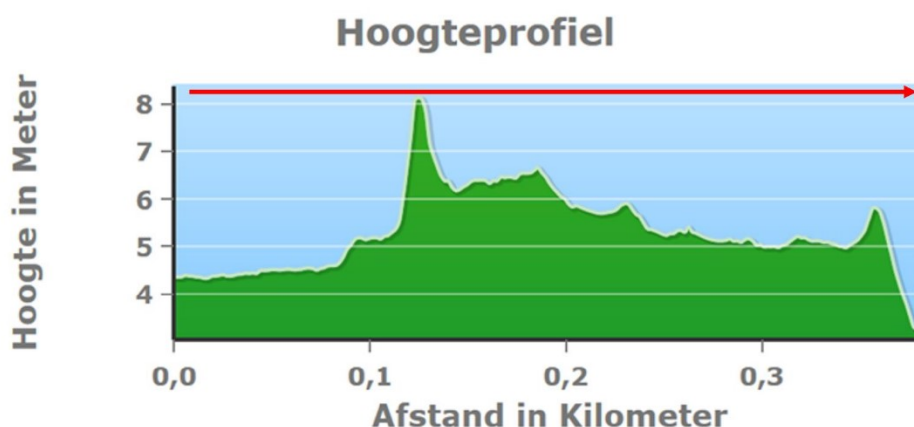
De compensatie locatie ligt ongeveer 6 kilometer van de oostelijke grens van dijkversterking GoWa en direct langs de dijkversterking TiWa in de Heesseltsche uiterwaarden.

Bijlage 5 Compensatieplan (inrichting, beheer, monitoring)

(letterlijke weergave uit Passende Beoordeling blz. 102 t/m 104)

5.1 Inrichting

Voor de inrichting van het terrein is met name de hoogteligging van belang. Voor H6120 Stroomdalgraslanden is het van belang dat er incidentele overstroming c.q. afzetting van vers rivierzand plaatsvindt circa 1x per 3-5 jaar. In de huidige situatie komt het habitatype op korte afstand van GoWa in de uiterwaarden van Hurwenen voor op een hoogte van circa 7m +NAP bij een gemiddelde rivierstand van ca 3m +NAP. De hoogteligging binnen het zoekgebied voor compensatie is op basis van de AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland) aangegeven in figuur 5.1. Hieruit blijkt dat het buitendijkse gebied gelegen is op een hoogte van ca 5 tot 6,5m +NAP en de zomerdijk op ca 8m +NAP. Het achter de zomerdijk gelegen terrein bestaat uit een strook tegen de zomerdijk aan op een hoogte van ca 5m +NAP en een daar achter gelegen terrein met een hoogteligging op ca 4,2-4,5m +NAP.

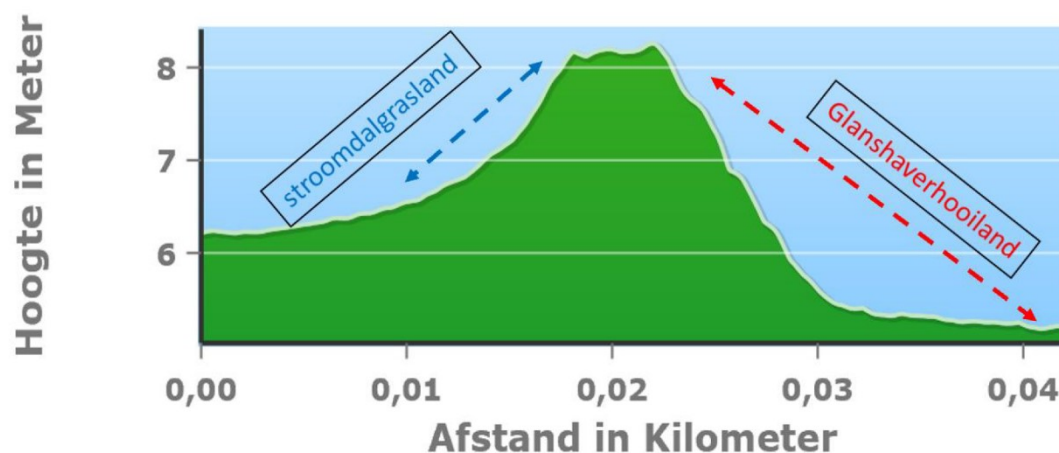
Figuur 5.1 Hoogteligging van het compensatiegebied in zijn omgeving van uiterwaard (links) naar rivier (rechts) (op basis van AHN 3)

Gezien de hoogte van de zomerdijk is de ontwikkeling van stroomdalgrasland het meest kansrijk op het terrein dat aan de buitenzijde hiervan is gelegen. De zomerdijk ligt immers hoger dan de gewenste hoogte voor het stroomdalgrasland, wat betekent dat het terrein aan de binnenzijde van de zomerdijk minder vaak overstroomt dan wenselijk is voor het betreffende habitatype. Ontwikkeling aan buitenzijde heeft het voordeel dat hier minder ophoging nodig is dan aan de binnenzijde van de zomerdijk. De inrichting van het terrein voor stroomdalgrasland kan plaatsvinden door tegen het talud van de zomerdijk door dit op te hogen met zandig materiaal van bestaande ca 6 tot 7m +NAP in een strook van circa 4 meter breedte en 25m lengte aangrenzend aan het aanwezige glanshaverhooiland. Hiervoor kan o.a. gebruik gemaakt worden van zandig substraat dat in de lager gelegen buitendijks terrein is afgezet of geschikt materiaal dat vrijkomt bij baggerwerkzaamheden van Rijkswaterstaat. Het

habitattype H6510A Glanshaverhooiland kan ontwikkeld worden op de binnenberm van de zomerdijk op de bestaand hoogte. De standplaatsomstandigheden zijn hier gunstig aangezien de grond hier bestaat uit een vochthoudende kleibodem, wat goed aansluit op de ecologische vereisten van het habitattype. Hiervoor is geen inrichting nodig, het habitattype kan hier ontwikkeld worden door een gericht beheer (zie 5.2). Dit betreft een strook van ca 5-10m breed en 20-10 meter lang. De inrichtingsprincipes zijn aangegeven in figuur 5.2 en 5.3. Voorafgaand op de realisatie zal een concreet inrichtingsplan worden opgesteld binnen de in het compensatieplan aangegeven randvoorwaarden.

Figuur 5.2 Schematische principe-inrichting (zoekruimte) bovenaanzicht

Figuur 5.3 Schematische principe-inrichting (zoekruimte) dwarsdoorsnede van uiterwaard (rechts) naar rivier (links)

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
18 van 19

5.2 Beheer

Op het verhoogde buitentalud van de zomerkade wordt het *stroomdalgrasland* ontwikkeld door spontane ontwikkeling door natuurlijke zaadverspreiding vanuit bronlocaties die op relatief korte afstand van de compensatielocatie zijn gelegen. Deze ontwikkeling kan worden versneld door maaisel uit andere locaties met goed ontwikkeld stroomdalgrasland hier tijdelijk neer te leggen en oppervlakkig in de grond in te werken. Indien hier ongewenste ruigtesoorten gaan domineren die de ontwikkeling van stroomdalgrasland in de weg staan dan worden hiervoor de noodzakelijke aanvullende beheermaatregelen genomen, zoals het verwijderen van overmatige ruigte. De locatie van het stroomdalgrasland maakt onderdeel uit van een groter gebied dat integraal begraasd wordt. Op andere locaties in de uiterwaarden blijkt dat het habitatype zich goed kan ontwikkelen bij begrazingsbeheer. Indien nodig zal het beheer nader worden geoptimaliseerd, om te voorkomen dat overbetreding plaatsvindt, dan wel aanvullend worden gemaaid indien de begrazingsdruk te laag is. Op het binnentalud van de zomerkade wordt het glanshaverhooiland ontwikkeld middels adequaat in te zetten beheer. Het terrein wordt nu al extensief beheerd, omdat het onderdeel uitmaakt van het Gelders Natuurnetwerk met als beheertype kruiden- en faunairijk grasland. De terreinen worden niet bemest, waardoor het niet nodig is om de bovengrond af te graven. Het terrein is al in regulier maaibeheer. Dit wordt door middel van het tweemaal per jaar maaien en afvoeren van het maaisel verder geoptimaliseerd. Indien er bij dit reguliere beheer in een later stadium verdergaande verruiging optreedt dan zal aanvullend gemaaid worden.

5.3 Bewezen effectiviteit

Op meerdere locaties in het rivierengebied zijn de betreffende habitatypes bij herinrichting met succes ontwikkeld. De voorgenomen compensatie kan op basis hiervan met zekerheid leiden tot het gewenste resultaat. Daarbij zijn er voldoende bijsturingsmogelijkheden om de realisatie te doen slagen. De ontwikkelingstermijn zal ca 5-10 jaar beslaan.

5.4 Monitoring

De ontwikkelingen in de vegetatie worden gevolgd door het maken van jaarlijkse vegetatie-opnamen in het veld. De vegetatie-opnamen worden uitgevoerd in een aantal permanente kwadraten in een transect van buitentalud naar binnendijks (van rivier naar dijk) met minimaal 2 opnamelocaties per habitatype. Voor het stroomdalgrasland wordt de monitoring 1, 3, 5, 10 en 15 jaar na inrichting uitgevoerd, voor het glanshaverhooiland is dit 3, 5, 10 en 15 jaar. Na elke monitoringsperiode wordt bepaald of er aanvullende inrichting- of beheermaatregelen nodig zijn om de beoogde ontwikkeling te realiseren. Deze maatregelen kunnen bestaan uit het verwijderen van ongewenste verruiging of het verminderen, of eventueel uitrasteren van begrazing. Indien bij het reguliere beheer zichtbaar is dat zich in de tussenliggende tijd meer ruigte ontwikkelt, wordt er tussentijds bijgestuurd in het beheer. Met daaropvolgende extra monitoring wordt gekeken of dit het gewenste resultaat geeft. De monitoring wordt met de vermelde frequentie uitgevoerd tot dat de beoogde vegetatie is ontwikkeld. Daarna wordt de monitoringsfrequentie geharmoniseerd met de reguliere monitoring in het kader van het Natura 2000-beheerplan.

Datum
20 mei 2020

Zaaknummer
2020-003716

Blad
19 van 19

5.5 Borging van de realisatie De uitvoering van de compensatie wordt geborgd door het afsluiten van een privaatrechtelijke overeenkomst met Staatsbosbeheer (SBB). Het terrein is in eigendom van SBB en wordt niet langdurig verpacht. SBB zal de inrichtingsmaatregelen, beheermaatregelen en monitoring uit (laten) voeren. De beheerder zal op basis van de monitoring extra maatregelen nemen indien het habitatype zich onvoldoende ontwikkelt om zo de realisatie te garanderen. De benodigde afspraken omtrent inrichting, beheer en monitoring, zoals voorgaand is beschreven, zullen in de overeenkomst worden opgenomen. In de overeenkomst wordt ook de financiering geborgd. De inrichtingsmaatregelen zijn gereed voordat de dijkversterking start.